

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoP/3/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313212271
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8313212271.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci mal. V. C., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti otca O. C., bytom M. XXX, práv. zast. JUDr. Ondrejom Kellerom, advokátom, AK Kukorelliho 1505/52, o návrhu matky M. C., bytom M. XXX, t.č. M. XXX, práv. zast. JUDr. Ing. Renátou Vorobeľovou, advokátkou, AK Lipová 1, Humenné, na úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15P 160/2013-83 zo dňa 7.11.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. M e n í sa rozsudok vo výroku o výživnom tak, že otec je povinný platiť na výživu mal. V. mesačne po 50 Eur vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 23. 8. 2013.

II. Z r u š u j e sa rozsudok vo výroku o dlžnom výživnom a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvého stupňa“) zveril maloletú V. C., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jej výživu mesačne sumou 70 Eur vždy do 25. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 23.08.2013. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 23.08.2013 do 07.11.2013 určil na sumu 245 Eur, ktoré je otec mal. V. povinný zaslať matke v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „predmetom tohto konania bol návrh matky maloletej V. C., nar. XX.XX.XXXX, na úpravu práv a povinností k nej, pretože s jej otcom sú manželmi nežijúcimi v spoločnej domácnosti a otec na dieťa neprispieva. S ohľadom na vek dieťaťa i ostatné zistené skutočnosti súd v konaní dospel k záveru, že matka spĺňa predpoklady pre zverenie maloletej V. do svojej osobnej starostlivosti a že odporca ako otec môže platiť na jej výživu po 70,- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, teda od 23.08.2013, pretože jeho príjem a celkové pomery mu to umožňujú. V otázke úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu, konkrétne na výške výživného, sa rodičia nedokázali dohodnúť. Súd zohľadnil každodennú osobnú starostlivosť matky o maloleté dieťa, ktorá predstavuje náhradu poskytovania výživného; aj podľa zaužívanej súdnej praxe práca a osobná starostlivosť, ktorú jeden z rodičov vynakladá na deti, tvorí materiálne hodnoty zodpovedajúce príspevku druhého rodiča, ktorý ich poskytuje v peniazoch, a uspokojovanie potrieb detí touto formou vyvažuje platby druhého rodiča. Na túto skutočnosť súd pamätal pri určovaní výšky výživného zo strany druhého rodiča, ktorý sa na osobnej starostlivosti o dcéru nepodieľa. Podľa názoru súdu požadované výživné na maloletú V. je opodstatnené a matka ho aj dostatočne zdôvodnila. Dieťa má deväť rokov, navštevuje 4. ročník základnej školy v C., do ktorej dochádza. Stravuje sa v školskej jedálni, navštevuje školskú družinu; rýchlo rastie a je

potrebné častejšie pre ňu kupovať rôzne sezónne oblečenie a obuv. V rámci dokazovania súd zistil, že majetkové pomery otca dieťaťa sú dostatočné, je spoluvlastníkom rodinného domu v M., kde žije sám, vlastní osobné motorové vozidlo zakúpené v roku 2012 za peniaze z nebankového subjektu, aj keď ho nevyhnutne nepotrebuje pre svoj život, pretože aj do zamestnania cestuje hromadnou dopravou; podľa názoru súdu v súčasnej dobe dosahuje taký príjem, ktorý mu umožňuje platiť súdom určené výživné, a to aj po zohľadnení jeho preukázaných výdavkov. Súd pri určovaní výšky výživného vychádzal z príjmu otca cca 450,- eur mesačne, matka má príjem 344,- eur mesačne a stará sa okrem mal. V. aj o syna A., ktorý napriek plnoletosti je stále nezaopatreným dieťaťom, pretože študuje na strednej škole a pripravuje sa na budúce povolanie. Odporca sa stará len sám o seba a z príjmu, ktorý preukázateľne dosahuje, by mal byť schopný s prihliadnutím na § 75 ods. 1 ZR prispievať dcére na výživu takou sumou, aká je vo výroku tohto rozsudku. Ako milujúci rodič by mal vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojej maloletej dcére mohol poskytovať primerané výživné zodpovedajúce jej potrebám, pokiaľ s ňou nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o ňu nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Na základe vykonaného dokazovania súd rozhodol vo veci tak, že otec je povinný platiť výživné 70,- eur mesačne, a to vopred k 25. dňu príslušného mesiaca. Nedoplatok za obdobie od podania návrhu 23.08.2013 do rozhodovania vo veci samej 07.11.2013, teda za 3,5 mesiaca, súd určil sumou 245,- eur a otca zaviazal na jeho zaplatenie k rukám matky maloletého dieťaťa v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“

V zákonom stanovenej lehote podali proti rozsudku odvolanie navrhovateľ i odporkyňa.

Odporca namietal výšku výživného s poukazom svoje mesačné výdavky, ktoré spolu činia 410 Eur. Okrem uvedeného má i splátky pôžičky vo výške 68,41 Eur. Navrhovateľka v návrhu uviedla i nepravidelné výdavky, ktoré nie sú nevyhnutné a nemožno na ne prihliadať. I starší syn si podal žiadosť o výživné v sume 100 Eur, jeho výdavky sa zvýšia. Namietal i nedoplatok na výživnom, nakoľko poslal 40 Eur za mesiac september, október i november. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku o výživnom tak, že určí výživné vo výške 40 Eur. V odvolacom konaní požiadal o úpravu styku s maloletou V..

Matka sa k podanému odvolaniu vyjadrila navrhujúc rozsudok vo výroku o výživnom potvrdiť. K styku s otcom nemala námietky, pokiaľ by sa pridrižoval odporúčaní psychológa z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a zistil, že odvolanie je dôvodné čiastočne. Odvolací súd rozhodol o odvolaní postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 ZoR v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery

je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZoR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Matka i otec mal. V. sú manželia, ktorí spolu nežijú a na výkone rodičovských práv a povinností sa nedohodli, preto matka podala návrh na zverenie mal. V. do jej osobnej starostlivosti a výživné.

Pri určení výšky výživného sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Odôvodnenými potrebami pri určovaní výšky výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti, rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené napr. so zdravotným stavom alebo s koničkami dieťaťa. Miera odôvodnených potrieb je rôzna a je závislá od veku, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, a podobne.

Z dôkazov realizovaných pred súdom prvého stupňa vyplynulo, že matka je zamestnaná v spoločnosti COOP Jednota C., kde pracuje ako predavačka s príjmom cca 370 Eur mesačne. Odporca je zamestnaný v spoločnosti Ekologické služby, s.r.o. s priemerný mesačný príjmom 430 Eur. V auguste 2013 jeho čistá mzda činila 438,80 Eur. Mal. V. je žiačkou 4. ročníka základnej školy.

V konaní treba nevyhnutne zisťovať výdavky, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťovacími plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami, výdavkami na výkon povolania.

Súd prvého stupňa vychádzal v tejto súvislosti zo životnej úrovne povinného rodiča, ktorého príjmy sú cca 450 Eur a výdavky predstavujú 163,08 Eur na ubytovanie, 150 Eur mesačne na stravu, 20 Eur za cestovné, 68,41 Eur mesačná splátka pôžičky v spoločnosti Quatro a 70,01 Eur pôžička Štátnemu fondu rozvoja bývania.

Mesačné výdavky na mal. V. podľa vyjadrenie matky pozostávajú z obedov vo výške 17 Eur, mobil 7 Eur, cestovné 12,50 Eur, drogéria 5 Eur, školské pomôcky 5 Eur, družina 6 Eur, strava, oblečenie a obuv 50 Eur, stavebné sporenie 15 Eur a poisťka Uniqa 1,75 Eur.

Odvolací súd sa s argumentáciou súdu prvého stupňa v časti o prednosti vyživovacej povinnosti pred výdavkami povinného rodiča stotožňuje. Zmysel ustanovenia § 62 ods. 5 zákona o rodine spočíva v plynulom zvýšení miery rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa. Túto povinnosť má rodič už od narodenia dieťaťa a je jeho základnou povinnosťou.

Je však potrebné skonštatovať, že preukázaný príjem otca neumožňuje platenie výživného vo výške 70 Eur mesačne. Stanovené výživné nepovažuje odvolací súd v súčasných pomeroch za adekvátne schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca, veku a potrebám mal. V. s ohľadom na jeho

mesačný príjem cca 430 Eur a existenciu ďalšej vyživovacej povinnosti voči staršiemu synovi A., ktorý je toho času študentom strednej školy a jeho odôvodnené potreby sú vyššie ako u mal. V., žiačky 4. ročníka základnej školy.

Výživné vo výške 50 Eur mesačne zohľadňuje odôvodnené potreby mal. V. (strava, družina, školské pomôcky, cestovné, hygienické potreby, oblečenie a obuv), príjem matky a jej osobnú starostlivosť, existenciu ďalšej vyživovacej povinnosti a je primerané schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca.

Za tohto stavu odvolací súd postupom podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok vo výroku o výživnom tak, že otec je povinný platiť na výživu mal. V. mesačne po 50 Eur vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 23. 8. 2013.

Rozsudok vo výroku o dlžnom výživnom a vo výroku o trovách konania odvolací súd zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne rozhodnúť o dlžnom výživnom zohľadňujúc už vykonané platby na výživné zo strany otca.

Záverom odvolací súd poukazuje na návrh otca na úpravu styku s mal. V. v podanom odvolaní, o ktorom je potrebné rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.